

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/366/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216203905
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Král
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1216203905.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členov senátu JUDr. Martina Murgaša a JUDr. Zuzany Kučerovej, v právnej veci žalobkyne: Y. P., B.. XX.XX.XXXX, Y. XXXX/X, XXX XX X., zast.: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., Špitálska 10, 811 08 Bratislava proti žalovanému: L. P., B.. XX.XX.XXXX, Y.W. XXXX/X, XXX XX X., zast.: Mgr. Ivana Blajsková, advokátka, Kalinčiakova 115/4, 831 04 Bratislava, o vylúčenie žalovaného z užívania bytu patriaceho do BSM, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 18. septembra 2017, č. k. 8C/41/2016- 225, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

Žalovanému sa nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil konanie a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd vylúčil žalovaného z užívania bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. L. bytového domu Y. X, X, X, X, X, XX, XX, XX, U. Č. XXXX, vchod Y. X, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie G.. Žalobkyňa podaním zo dňa 04.07.2017 vzala žalobu v celom rozsahu späť. Dôvodom pre späťvzatie žaloby bola celková situácia v rodine, ktorú popísala ako neustále psychické a v minulosti aj fyzické útoky, ako aj cielené systematické likvidovanie vzťahu medzi žalobkyňou a deťmi X., B. H. I.C. zo strany žalovaného. Nakoľko súdne konanie nebolo doposiaľ ukončené, je zdĺhavé a takýto neistý stav bol pre spolužitie všetkých členov v jednej domácnosti neudržateľný, žalobkyňa bola nútená riešiť situáciu odchodom zo spoločnej domácnosti. Žalobkyňa žiadala, aby súd s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Dôvody hodné osobitného zreteľa mali spočívať v tom, že žalobkyňa sa žalobou snažila pomôcť rodine, najmä deťom a čo najskôr vyriešiť spolužitie manželov v jednej domácnosti z dôvodu neznesiteľnej a kritickej rodinnej situácie, ktorú zapríčinil žalovaný. Žalovaný napokon zostal bývať v spoločnom byte a žalobkyňa si musela nájsť pre seba a maloletého syna náhradné bývanie, čím jej výrazne stúpili životné náklady. Žalobkyňa súčasne požiadala o vrátenie súdneho poplatku za žalobu.

3. Žalovaný súhlasil so späťvzatím žaloby, avšak nesúhlasil s návrhom žalobkyne, aby mu súd nepriznal náhradu trov konania. Tvrdil, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že došlo k psychickému alebo fyzickému násiliu, resp. že je tu hrozba takého násillia aj v budúcnosti, dokonca ani neznesiteľnosť spolužitia v byte. Žalobkyňa mohla byť pokojne užívať, mala v ňom izbu len pre seba. Žalovaný nemá právne vzdelanie, preto bol nútený obrátiť sa na advokáta, čo ho stálo nemalé finančné prostriedky, ale najmä ho to psychicky zaťažovalo, vyčerpávalo a stávalo do neistej pozície. To, že sa žalobkyňa

odšťahovala, bolo jej slobodné rozhodnutie. Žalobu považoval za účelovú, šikanóznu a akúsi formu „pomsty“. Žalobkyňa mala pri podaní žaloby reálne zhodnotiť situáciu a nie konať len emocionálne. Späťvzatie bolo nepochybne podané z dôvodu, že žalobkyňa nevedela uniesť dôkazné bremeno a preukázať násilie, jeho hrozbu a neznesiteľnosť spolužitia.

4. Z dôvodu späťvzatia žaloby a súhlasu žalovaného s týmto späťvzatím, súd prvej inštancie postupom podľa § 145 ods. 1, § 146 ods. 1 C.s.p. konanie zastavil.

5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 C.s.p. tak, že ich nárok na náhradu priznal žalovanému. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal na to, že z procesného hľadiska zásadne platí, že žalobca späťvzatím žaloby zavinil zastavenie konania, a preto mu vzniká povinnosť nahradiť protistrane trovy konania. Znamená to, že priznať náhradu trov konania v prípade späťvzatia žaloby žalobcovi možno len vtedy, ak je preukázaná existencia takého zavineneho správania žalovaného, ktoré bolo dôvodom samotného späťvzatia žaloby. Žalobkyňa v danej veci nepoukázala na žiadne konkrétne správanie žalovaného, pre ktoré by bola nútená vziať žalobu späť. Zároveň podľa účinnej právnej úpravy možno nepriznať náhradu trov konania úspešnej strane sporu (resp. tej strane, ktorá nezavinila zastavenie konania) vtedy, ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 C.s.p.). Aplikácia uvedeného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy najmä v prípadoch charakteristických sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. Z dôvodu, že uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, má sa toto ustanovenie vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

6. Žalobkyňa považovala za dôvody hodné osobitného zreteľa najmä skutočnosti spočívajúce v jej odchode zo spoločnej domácnosti z dôvodu neznesiteľnosti ďalšieho spolužitia a s tým súvisiacich zvýšených nákladoch na platenie nájomného za náhradné ubytovanie. Súd prvej inštancie bol názoru, že len samotným dočasným opustením spoločnej domácnosti sa ďalšie vedenie konania o vylúčenie žalovaného z užívania bytu nestalo bezpredmetným. Konanie o rozvod manželstva vedené na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 61P/99/2015 nebolo právoplatne skončené, z toho vyplýva, že predmetný byt sa naďalej nachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, a teda žalobkyňa sa naďalej mohla domáhať vylúčenia žalovaného z užívania bytu. Žalobkyňa rovnako uviedla, že v súvislosti s nájomom náhradného bytu jej vznikli ďalšie výdavky, výšku ktorých však súdu nepreukázala. V kontradiktórnom spore sa prioritizuje aktivita sporových strán, ktoré sú povinné uviesť všetky relevantné skutočnosti a tieto aj náležite preukázať. Na druhej strane, súd prvej inštancie bol v zhode so žalovaným, že za účelom procesnej obrany využil svoje zákonné právo a nechal sa v konaní zastúpiť advokátom, v súvislosti s čím mu nepochybne vznikli finančné výdavky. Súd prvej inštancie poukázal na to, že medzi stranami sporu existujú napäté vzťahy, v dôsledku čoho bolo spolužitie v jednom byte problematické, čo napokon vyústilo do odchodu žalobkyne zo spoločnej domácnosti, avšak tieto skutočnosti súd nemohol považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu § 257 C.s.p.. Z porovnania zárobokových pomerov strán sporu vyplývajúcej zo Sociálnej poisťovne súd prvej inštancie zistil, že tieto boli v roku 2017 v porovnateľnej výške, t.j. v príjmovej oblasti sa žalobkyňa nenachádza v porovnaní so žalovaným vo výrazne znevýhodnenej pozícii. Z vyjadrení strán sporu rovnako vyplynulo, že žalobkyňa momentálne žije s maloletým synom I., pričom staršie dcéry X. H. B. ostali žiť so žalovaným. Žalobkyňa aj žalovaný sa tak osobne podieľajú na starostlivosti o spoločné deti, v súvislosti s čím obidvom vznikajú finančné náklady. Žalobkyňa nepreukázala, že by jej sociálna situácia nedovoľovala nahradiť protistrane trovy konania, pričom žalovaný v konaní legitímne využil služby advokáta a bolo by voči nemu nespravodlivé, aby mu nebol priznaný nárok na náhradu trov konania, keďže zastavenie konania nezavinil. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že práve žalobkyňa z procesného hľadiska zavinila, že konanie bolo zastavené, pričom nebola zistená existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto žalobkyňi vznikla povinnosť nahradiť protistrane trovy konania.

7. Súd prvej inštancie súčasne nerozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku za žalobu, nakoľko príslušné zákonné ustanovenia (§ 11 ods. 3, 4 zákona o súdnych poplatkoch) predpokladajú, že takýto nárok žalobcovi vznikne len vtedy, pokiaľ bola žaloba vzatá späť pred prvým pojednávaním. Zo znenia § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že toto ustanovenie rozlišuje medzi zastavením konania z dôvodu späťvzatia žaloby a z iných dôvodov (napr. nedostatok procesnej podmienky). V konaní sa

uskutočnili pojednávania v dňoch 03.11.2016, 08.11.2016 a 15.11.2016, a preto žalobkyni nevznikol nárok na vrátenie kráteného súdneho poplatku za žalobu.

8. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie žalobkyňa a napadla ním výrok, ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. Navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že žalovanému neprizná nárok na náhradu trov konania. Uviedla, že nežiadala o priznanie náhrady trov konania voči žalovanému, ale o aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p. a nepriznaní náhrady trov konania žalovanému, tzn. žiadna zo strán by nemala nárok na náhradu trov konania voči druhej strane sporu a každá by si znášala vlastné trovy konania, ktoré jej vznikli. Súd teda nesprávne posúdil návrh žalobkyne a rozhodoval o tom, či jej má priznať náhradu trov konania, aj napriek tomu, že ona o to nežiadala a domáhala sa výhradne toho, aby žiadna zo strán nemala nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie tak posudzoval návrh žalobkyne iným spôsobom, ako mu to káže ustanovenie § 257 C.s.p., a preto prijal nesprávne právne závery a priznal náhradu trov konania žalovanému. V ďalšom žalobkyňa zotrvala na dôvodoch uvedených v späťvzati žaloby, ktoré podľa nej odôvodňujú nepriznanie náhrady trov konania žalovanému podľa § 257 C.s.p.. V tomto smere poukázala na predložené lekárske správy, ktoré potvrdili útoky žalovaného na žalobkyňu a následky takéhoto činu na tele, fyzickej integrite žalobkyne, ako i na zásahy do psychickej integrity žalobkyne vyplývajúce zo znaleckého posudku č. X/XXXX vypracovaného znalcom PhDr. Františkom Valúchom v konaní sp. zn. 61P/99/2015. V tomto sa konštatuje, že žalovaný manipuloval spoločné dcéry voči žalobkyni, rozoberal s nimi ich manželské nezhody a dcéry si tak so žalovaným vytvorili silnú a averzívnu koalíciu proti žalobkyni, čo zahŕňalo takmer každodenné osočovanie a slovné útoky na žalobkyňu, a to už nielen zo strany žalovaného, ale na jeho popud aj zo strany ich spoločných dcér. Rovnako boli predložené lekárske správy aj o stave spoločných detí, ktorých psychické zdravie je zhoršené práve kvôli situácii medzi žalovaným a žalobkyňou. Súd prvej inštancie opomenul zohľadniť i lekársku správu zo dňa 19.06.2014, v ktorej sa konštatuje že dňa 01.06.2014 žalobkyňa dostala úder do oblasti ľavého ucha, ako aj lekársku správu zo dňa 24.12.2015, v ktorej sa konštatuje, že žalobkyňa utrpela pomliaždenie hrdla, pričom na vnútornej strane krku sú prítomné známky po škrtení. V ďalšom poukázala situáciu, ktorá nastala dňa 22.01.2017, kedy žalovaný opäť pred spoločnými deťmi žalobkyňu vyhadzoval z bytu a zaháňal sa na ňu predmetmi, ktoré práve držal v ruke. Útoky a správanie žalovaného teda žalobkyňa preukázala okrem iného lekárske správy a znaleckým posudkom nachádzajúcim sa v súdnom spise, zvukovou nahrávkou a taktiež uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru Bratislave II zo dňa 11.09.2017. Žalobkyňa teda mala riadny dôvod na odchod zo spoločnej domácnosti. Poukázala na to, že žalovaný nebol ochotný zo spoločnej domácnosti odísť, sebecky využíval situáciu výhradne vo svoj prospech, čím trpela priamo žalobkyňa, ale aj ich spoločné deti. Žalobkyňa nemohla čakať kým súd prvej inštancie rozhodne vo veci samej, a to aj napriek tomu, že od podania žaloby dňa 07.04.2016 do podania späťvzatia dňa 03.07.2017, k tomu nedošlo, hoci vo veci prebehli 3 pojednávania. Žalobkyňa nemohla čakať, kým sa situácia opäť vyhróti až natoľko, že na ňu žalovaný zaútočí a ona si to stihne zdokumentovať, resp. jej zostanú následky, ktorými by následne vedela odôvodniť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze vstupu žalovaného do spoločného bytu. Žalobkyňa veriac, že najrýchlejší a najefektívnejší spôsob riešenia situácie, bude podanie návrhu na vylúčenie z užívania žalovaného zo spoločného bytu, verila, že na troch nariadených pojednávaniach sa rozhodne, následne verila, že nakoľko ide o ochranu pred násilím a zložitým rodinným vzťahom vyžadujúce rýchlu úpravu súdnym rozhodnutím, súd skoro nariadi ďalšie pojednávanie resp. bude činný. Nestalo sa tak a žalobkyňa preto bola nútená sama konať a utiecť zo spoločnej domácnosti, nakoľko v tomto prípade zjavne zlyhala súdna ochrana porušených a ohrozených práv fyzickej osoby. S cieľom chrániť spoločné deti, ale aj seba pred žalovaným, bola nútená opustiť svoj domov a začať žiť mimo svojich dcér. Uviedla, že od posledného pojednávania dňa 15.11.2016 až do podania návrhu na späťvzatie žaloby dňa 03.07.2017, teda takmer 8 mesiacov, sa nič nedialo. Pri späťvzati žaloby dňa 03.07.2017 neprestala veriť v odôvodnenosť svojho nároku, neprejavila tak súhlas s tvrdeniami žalovaného, že sa v domácnosti nič nedialo a on voči nej nekonal agresívne a urážlivé, ale práve naopak v plnom rozsahu prejavilo to, že ďalšie spolužitie so žalovaným z dôvodu jeho správania sa voči nej sa pre ňu stalo natoľko neznesiteľným, že ho už viac nedokázala vydržať. Rozhodla sa nezvyšovať trovy konania a teda pristúpila rozumne a racionálne aj k tomuto sporu, tak ako aj v prípade odchodu zo spoločnej domácnosti, a zobrala späť meritórny návrh. Takéto počínanie žalobkyne by nemalo byť sankcionované uložením povinnosti nahradiť žalovanému trovy konania. Napadnuté uznesenie považuje za nesprávne a nezákonné, nakoľko súd prvej inštancie týmto rozhodnutím schválil a dokonca bagatelizoval, tým, že ho neposúdil ako dôvod hodný osobitného zreteľa a výnimočný prípad, v ktorom je možné nepriznať náhradu trov konania strane sporu, ktorá má inak na ňu nárok,

násilné správanie žalovaného voči žalobkyni, pripustil určitý druh násilia vo vzťahu partnerov, ktoré v niektorých prípadoch končilo až lekárske ošetrovanie žalobkyne, a aproboval tak okrem fyzického násilia a psychického nátlaku vo vzťahu k žalobkyni, ako aj spoločným deťom, odopieranie spánku a nútenie k viachodinovým bezvýznamným nočným rozhovorom, prenasledovanie v práci, neustále telefonické kontaktovanie, ponižovanie pred vlastnými deťmi, znevažovanie a podkopávanie dôstojnosti žalobkyne, neustále vyhadzovanie žalobkyne zo spoločného bytu, vyhrážanie sa rozširovaním jej nahých fotiek, hádky prerastajúce do závažných útokov na žalobkyňu, odpočúvanie bytu odpočúvacím zariadením a poškodzovanie vecí žalobkyne, ktoré bolo pre žalobkyňu a spoločné deti až natoľko neznesiteľné, že žalobkyňa s cieľom ochrany spoločných detí bola nútená nevyčakať na súdne rozhodnutia v tomto konaní, ale aj bez neho sa zariadiť a nájsť to najvhodnejšie riešenie rodinnej situácie, aj keď práve pre ňu to znamenalo stratu takmer všetkého, a odsťahovať zo spoločného bytu do podnájmu. V ďalšom žalobkyňa poukázala na to, že síce zárobkové pomery strán sporu sú približne rovnaké, avšak výdavky oboch strán určite rovnaké nie sú, nakoľko žalobkyňa musí hradiť aj platby spojené s nájomným, ktoré sú mesačne v sume 700,- eur. Žalovaný okrem poplatkov spojených s bývaním, ako sú poplatky za vodu, elektrinu, plyn a podobné, nemusí platiť nájomné za byt. Zároveň sa stará o 8 ročného syna. Žalovaný má síce v osobnej starostlivosti 15 ročnú dcéru a v spoločnej domácnosti s nimi žije aj plnoletá dcéra, avšak starostlivosť o 8 ročné dieťa je neporovnateľne ťažšia ako starostlivosť o už sebestačné pätnásťročné dievča. Súd prvej inštancie tak pri svojom rozhodovaní prihliadal vyhradene majetkové pomery, príjmy a výdavky strán sporu, avšak neprihliadol na sociálne, osobné a iné pomery strán sporu, tak ako to vyžaduje § 257 C.s.p.. Žalobkyňa poukázala na to, že medzi stranami sporu je príbuzenský pomer a aj samotné vzájomné vzťahy medzi stranami sporu možno kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa. Aj napriek podaniu meritórneho návrhu a vedeniu tohto konania sa správanie žalovaného nezmenilo, situácia sa nevyriešila, žalobkyňa naďalej žila v strachu, kedy ju žalovaný opäť napadne a ako ešte sa môže zhoršiť situácia v rodine. Žalobkyňa má zvýšené výdavky na bývanie, prispieva okrem výživného aj na mimoriadne výdavky spoločným deťom a stará sa o ne, a preto by bolo nespravodlivé, aby jej bola uložená povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania. Žalobkyňa sa podaním žaloby snažila riešiť akútnu situáciu, ktorá v danom momente existovala, nakoľko mala strach zo spolužitia so žalovaným. Až neskôr si uvedomila, že zákazom vstupu, vylúčením z užívania sa problém nevyrieši, nakoľko tento by si našiel spôsob, akoby jej a aj deťom ubližoval a preto by naďalej zostali žiť v strachu z nepredvídateľného konania a útokov z jeho strany. Žalobkyňa sa preto rozhodla vyriešiť danú situáciu v rodine odchodom zo spoločnej domácnosti a tak zabezpečiť bezpečné prostredie nielen sebe, ale aj svojim deťom.

9. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

10. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a konštatuje správnosť dôvodov napadnutého uznesenia (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

12. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že ak súd zastavuje konanie (napr. z dôvodu späťvzatia žaloby, pre nedostatok podmienky konania a pod.) musí sa pri rozhodovaní o trovách konania zaoberať najprv tým, či niektorá zo strán sporu zavinila, že konanie muselo byť zastavené (§ 256 C.s.p.). Zavinenie môže spočívať napr. v tom, že strana sporu podala žalobu vo veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté alebo o ktorej už prebieha iné konanie, že žalobu podala proti niekomu, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, že vzala žalobu späť a pod. Zavinenie treba posudzovať výlučne z procesného hľadiska (podľa procesného výsledku) - vid' slovné spojenie „....Ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.... (§ 256 ods. 1 C.s.p.).

Po prijatí C.s.p. (zák. č. 160/2015 Z.z.) sa teda neskúma (pri posudzovaní procesného zavinenia zastavenia konania) už dôvodnosť podanej žaloby z hľadiska hmotného práva (ako tomu bolo podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. účinného do 30.06.2016), ale iba to, ktorá zo strán sporu procesne zavinila zastavenie konania.

13. V danej veci súd prvej inštancie konanie zastavil, nakoľko žalobkyňa zobrala (z dôvodu celkovej situácie v rodine, ktorú popísala ako neustále psychické a v minulosti aj fyzické útoky, ako aj cieľené systematické likvidovanie vzťahu medzi žalobkyňou a deťmi X., B. H. I. zo strany žalovaného, zdĺhavé a doposiaľ neukončené súdne konanie v merite veci, rozhodnutie odísť zo spoločnej domácnosti, a nutnosť nájsť si pre seba a maloletého syna náhradné bývanie, čím jej výrazne stúpli životné náklady) žalobu späť. Žalobkyňa teda procesne (späťvzatím žaloby) zavinila, že sa konanie muselo zastaviť a preto jej vznikla povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania (§ 256 ods. 1 C.s.p.). Vznik nároku žalovaného na náhradu trov konania z dôvodu procesného zavinenia zastavenia konania žalobkyňou podľa § 256 ods. 1 C.s.p., napokon nerozporovala ani samotná žalobkyňa, iba mala za to, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre nepriznanie trov konania žalovanému (§ 257 C.s.p.). Podľa cit. ustanovenia, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. V tomto smere odvolací súd potom uvádza, že len výnimočne nemusí súd úspešnej sporovej strane priznať náhradu trov konania, resp. neuložiť povinnosť neúspešnej sporovej strane nahradiť trovy konania úspešnej sporovej strane (§ 257 C.s.p.). Ide však o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdom. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú sporovú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej sporovej strane. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať preto z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené.

Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 C.s.p. nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na náhradu, postoj sporových strán v konaní (súd v tomto smere prihliadne najmä na okolnosti, či sporová strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania, uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril; to neplatí, ak nemohla tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť), pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých sporových strán. Významným z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia teda môže byť tiež to, za akých okolností bol nárok uplatnený na náhradu, aký bol postoj sporových strán k veci, ako pristupovali v priebehu konania k plneniu svojich procesných povinností a pod. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej sporovej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane sporových strán, a to nielen tej, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane tej, ktorej inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od nej spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášala bez nároku na ich náhradu, keď mala v konaní úspech.

Súd síce môže postupovať podľa § 257 C.s.p. a náhradu trov konania celkom alebo sčasti nepriznať len sporovej strane, ktorej by sa inak náhrada trov konania priznávala, avšak záver o úspešnosti sporovej strany v konaní musí byť náležite odôvodnený. Z rozhodnutia preto musí byť zrejmé, ktorej sporovej strane a z akých dôvodov patrí náhrada trov konania a následne z akých dôvodov podľa § 257 C.s.p. jej ich súd celkom alebo sčasti nepriznáva.

K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody (pozri k tomu bližšie napr. Mazák, J., Šoltýs, L.: Trovy konania v civilnom procese. Bratislava: Slovenská advokátska komora. 1997, s. 95). Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania, ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu Českej republiky vo veciach sp. zn. III. ÚS 727/2000, sp. zn. III. ÚS 292/07, či sp. zn. I. ÚS 303/12 ? www.nalus.cz).

Pre aplikáciu ust. § 257 C.s.p. musí teda ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov, a to oboch) jeho aplikácie. Ustanovenie § 257 C.s.p. neslúži k zmierneniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania (stranami sporu), ale k

riešení situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.

Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzatí návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (viď R 49/1993, tiež bod 15 nálezu ÚS SR sp. I. ÚS 196/09).

15. Ani podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci dôvody na postup podľa § 257 C.s.p. (t.j. nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému) splnené neboli. Žalobkyňa v prvom rade argumentovala tým, že žalobu podávala z dôvodu fyzických útokov žalovaného na jej osobu, jeho psychického násillia voči nej a ich spoločným deťom, pričom tieto mali byť takej intenzity, že sa spoločné bývanie v spoločnej nehnuteľnosti stalo neznesiteľným. V tomto smere (tak ako v podanom odvolaní) sa odvolávala na lekárske správy zo dňa 19.06.2014 (v ktorej sa konštatuje, že dňa 01.06.2014 žalobkyňa dostala úder do oblasti ľavého ucha), zo dňa 24.12.2015 (v ktorej sa konštatuje, že žalobkyňa utrpela pomliaždenie hrdla, pričom na vnútornej strane krku sú prítomné známky po škrtení), znaleckým posudkom nachádzajúcim sa v súdnom spise, zvukovou nahrávkou a pod. Odvolací súd poukazuje na to, že žaloba vo veci úplného vylúčenia žalovaného z užívania spoločného bytu bola na súd prvej inštancie doručená v roku (apríli) 2016, pričom nadväzovala na nariadené predbežné opatrenie súdu prvej inštancie zo dňa 09.03.2016, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť nevstupovať do spoločného bytu, a teda dôkazy a skutkové tvrdenia, o ktoré sa žaloba opierala, boli v podstate totožné s tými, ktorými odôvodňovala návrh na nariadenie tohto predbežného opatrenia. V danej veci však odvolací súd (po podaní žaloby) uznesením zo dňa 25.04.2016, č. k. 5Co/153/2016-79 rozhodol tak, že zmenil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie a návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd vysporiadal aj s dôkazmi, na ktorých bol postavený návrh na nariadenie predbežného opatrenia ako i žaloba (lekárske správy, zvukový záznam zo dňa 19.06.2014, úradný záznam zo dňa 18.09.2015, nálezy detskej psychiatričky MUDr. Evy Katríkovej a pod.), pričom konštatoval, že žalobkyňa svoj nárok osvedčovala len listinnými dôkazmi, ktoré všetky boli založené výlučne len na jej tvrdeniach, a teda listinnými dôkazmi neosvedčila existenciu reálneho ani aktuálne hroziaceho domáceho násillia. Rovnako odvolací súd v tomto rozhodnutí poukázal na stanovisko maloletých detí, keď podľa neho by bolo v rozpore so zásadami logiky, aby maloleté deti mali snahu nasledovať otca v prípade núteného odchodu z bytu, pokiaľ by tento vyvolával domáce násillie. Odvolací súd teda uzavrel, že žalobkyňa tak nepredložila súdu žiaden postačujúci dôkaz o útoku voči jej osobe, ktorý by dosiahol intenzitu vyžadujúcu okamžitý zásah súdu voči žalovanému, nepreukázala a ani samotný návrh neobsahoval žiadnu skutočnosť, ktorá by osvedčila existujúci nárok žalobkyne.

I vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalobkyne voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie o trovách konania, nebol v zhode so žalobkyňou, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že by žaloba bola od počiatku podaná dôvodne. V tomto smere tiež odvolací súd poukazuje i na ďalšie listinné dôkazy založené v spise, ako napr. znalecký psychologický posudok č. XX/XXXX na žalovaného (zadávateľom bolo Okresné riaditeľstvo PZ v Bratislave II), kde sa znalec k osobe žalovaného vyjadruje tak, že žalovaný nemá sklony k agresívnemu správaniu, resp. k asociálnemu správaniu, jeho schopnosť ovládať brzdiace mechanizmy, pokiaľ ide o násillné, impulzívne konanie, je za bežných okolností postačujúca, jeho správanie nevykazuje znaky maladaptívnosti vo vzťahu k sociálnym nárokom väčšinovej spoločnosti, nebola u neho zistená zvýšená tendencia k dysociálnemu konaniu (č.l. 157, 158 spisu), znalecký psychologický posudok č. XX/XXXX na žalobkyňou (zadávateľom bol Okresné riaditeľstvo PZ v Bratislave II), kde znalec k osobe žalobkyne uviedol, že v dôsledku konania žalovaného nebola psychika žalobkyne významnejšie ovplyvnená tak, aby bolo možné hovoriť o poškodení jej psychického zdravia, žalobkyňa konanie žalovaného pociťovala ako prekážku k realizácii jej potrieb a záujmov, ktoré vznikali pri procese jej zmien osobnosti, čo je prirodzene spojené s dyskomfortom a nástupom negatívnej emočnej bilancie, avšak spôsobený psychický dyskomfort nezanechal žiadne

významnejšie zmeny na jej psychike, u žalobkyne nebol zistený posttraumatický stresový syndróm, u žalobkyne je klinicky nápadná zvýšená vzťahovačná senzitivita, celkovo je možné osobnosť žalobkyne charakterizovať ako nezrelú, v záťaži emočne nestabilnú, so zníženou kvalitou modulácie uvoľňovania emočného napätia, neistú, menej diferencovanú (č.l. 179, 180, 181 spisu), zápisnica o výsluchu X. P., ktorá vo svojej výpovedi potvrdila odjakživa existujúce hádky medzi jej rodičmi, avšak nikdy zo strany žalovaného nedochádzalo k násiliu, uviedla, že počas hádok z otcovej strany nikdy nedošlo k fyzickému napadnutiu matky, avšak matka na nich (deti) zvykla fyzicky zaútočiť, keď tam nebol otec (č.l. 187 spisu), zápisnica o výsluchu B. P., ktorá rovnako vo svojej výpovedi uviedla, že nie je si vedomá, že by prebiehalo u nich doma nejaké týranie voči matke, potvrdila, že iba raz dal otec mame facku, pretože mala hysterický záchvat, rozbíjala veci a otec sa ju snažil ukládať a ona mu z ruky vyrazila telefón na zem, takže jej dal facku, aby sa ukládala. Nebola to však silná facka (č.l. 202 spisu), uznesenie OR PZ Bratislava II zo dňa 11.09.2017, podľa ktorého boli skutky, ktoré žalobkyňa označovala za týranie blízkej osoby odovzdané na prejednanie priestupku Okresnému úradu Bratislava, nakoľko vyšetrovaním bolo preukázané, že nejde o zločin týrania blízkej a zverenej osoby, pričom zo záznamov príslušníkov PZ obvodného oddelenia Ružinov v období od 25.03.2016 do 28.03.2016 vyplynulo, že išlo o skutky, kedy sa žalovaný nachádzal v spoločnom byte, napriek nariadenému predbežnému opatreniu súdu prvej inštancie (ktoré uznesenie bolo neskôr odvolacím súdom zmenené).

I z vyššie uvedených dôkazov založených v súdnom spise je síce zrejmé (ako konštatoval i súd prvej inštancie), že medzi stranami sporu existujú napäté vzťahy, avšak tieto sú vyvolávané predovšetkým v súvislosti s prebiehajúcim rozvodovým konaním strán sporu, a bolo by predčasné tvrdiť, že žalovaný sa dopúšťa v spoločnom byte voči žalobkyňi a ich deťom fyzického a psychického násillia, ktoré by bolo takej intenzity, že by sa stalo ďalšie spolužitie v spoločnom byte neznesiteľným a bolo by dôvodom na obmedzenie prípadne vylúčenie užívacieho práva žalovaného k tomuto bytu. Odvolací súd nehodlá bagatelizovať vnímanie správania žalovaného žalobkyňou, avšak na druhej strane ani nehodlá následky správania žalovaného voči žalobkyňi (a naopak) zveličovať. Nie je sporné, že medzi stranami sporu dochádza k častým konfliktom (vyvolávaným oboma stranami sporu), avšak z predložených dôkazov nemožno jednoznačne ustáliť, že tieto konflikty súčasne naplňujú zákonné predpoklady (fyzické a psychické násillie) pre aplikáciu § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda, že sú (pokiaľ ide o osobu žalovaného) takej intenzity, že by bolo ďalšie spolužitie strán sporu v spoločnom byte objektívne neznesiteľným. V konaní nebol napr. založený taký listinný dôkaz (správa z polície a pod.), ktorý by jednoznačne násillné správanie žalovaného dokazoval. Ak potom žalobkyňa v odvolaní tvrdí, že žaloba bola od samého počiatku podaná dôvodne, takéto závery sú predčasné a z dôkazov predložených k podanej žalobe jednoznačne nevyplývajú.

Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalobkyňa (dočasne) odišla zo spoločnej domácnosti v snahe chrániť spoločné deti, ale aj seba pred žalovaným, bolo to jej rozhodnutie, pričom túto skutočnosť nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa. Ani vnútorná pohnútky strany sporu vedúca k späťvzatiu žaloby nezbavuje procesnú stranu zo zodpovednosti za zastavenie konania. Ak nebolo v konaní preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzati návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (viď R 49/1993, tiež bod 15 nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 196/09). V tomto smere ďalej odvolací súd uvádza, že pokiaľ žalobkyňa v podanom odvolaní sama tvrdí, že si až neskôr (v priebehu súdneho konania) uvedomila, že vlastne uložením zákazu vstupu žalovanému do spoločnej nehnuteľnosti, resp. jeho vylúčením z užívania sa problém nevyrieši (nakoľko žalovaný by si našiel spôsob, akoby jej a aj deťom ubližoval), tak v podstate sama týmto priznáva, že žaloba bola od počiatku pre ňu bez právneho (praktického) významu. Rovnako tak, ak žalobkyňa tvrdí, že sa žalovaný stále k nej správa tak, že to pociťuje ako psychický nátlak (a teda z tohto dôvodu sa aj odsťahovala), odvolací súd v tomto ohľade nevzhladol dôvod na späťvzatie žaloby. Práve naopak, takéto správanie žalovaného by bolo dôvodom na zotrvaní na podanej žalobe. Inými slovami, samotné odsťahovanie sa žalobkyne zo spoločného bytu nerobil spor bezpredmetným (navyše sama žalobkyňa tvrdí, že dôvody žalovaného nároku boli neustále dané), a preto odvolací súd nevidí žiaden vecný súvis medzi odsťahovaním sa z bytu a späťvzatím žaloby. K späťvzatiu žaloby teda nedošlo pre správanie sa žalovaného (v zmysle, že by sa tento začal správať v súlade s petitom žaloby), ale išlo o slobodné rozhodnutie žalobkyne, ktorá, keď sa aj rozhodla pre takýto krok, nebola nútená automaticky zobrať späť

aj podanú žalobu. V danom spore teda mohla žalobkyňa pokračovať i napriek tomu, že sa zo spoločného bytu odsťahovala. Navyše, ak sa teda žalovaný naďalej dopúšťal konania vymedzeného v § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka, o to viac bol u žalobkyne daný dôvod na pokračovanie v spore. Napokon, ak by skutočne správanie žalovaného malo byť až takej intenzity, že sa bývanie v spoločnom byte stalo neznesiteľným (pričom k násilnému správaniu žalovaného malo dochádzať už od roku 2011), je otázne, prečo žalobkyňa podala žalobu až v roku 2016, resp. sa z tohto dôvodu z bytu odsťahovala až v roku 2017.

Napokon nemožno dávať za vinu súdu, že tento nerozhodol v čase podľa predstáv žalobkyne (hoci spor začal v roku 2016 a v merite veci prebehli 3 pojednávania), nakoľko ani táto skutočnosť nemohla byť dôvodom späťvzatia žaloby (navyše túto skutočnosť nemohol ovplyvniť žalovaný), keďže žalobkyňa svoje skutkové tvrdenia o násilnom správaní žalovaného preukazovala predovšetkým listinnými dôkazmi založenými výlučne len na jej jednostranných tvrdeniach. Podľa žalobkyne teda súd prvej inštancie v jej veci nekonal hospodárne (dostatočne rýchlo - hoci medzi podaním žaloby a jej späťvzatím uplynul cca 1 rok), avšak žalobkyňa nijako nezdôvodnila, prečo sa na súd so svojou žalobou obrátila až po cca 5 rokoch, od kedy sa mal žalovaný na nej v spoločnej nehnuteľnosti dopúšťať násilia. Je potom prinajmenšom otázne, kto zaviniť (či to bol teda súd), že žalobkyňa musela po tak dlhú dobu trpieť ňou označené správanie žalovaného. Prípadné prieťahy v konaní pred súdom prvej inštancie neboli doposiaľ konštatované ani nato príslušným orgánom (či už predsedom príslušného súdu alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky). S poukazom na uvedené, ani odvolací súd nevzhliadol v danej veci existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania žalovanému, keď závery žalobkyne o opodstatnenosti ňou podanej žaloby (vzhľadom na dôkaznú situáciu) považoval za predčasné, a keď späťvzatie žaloby nebolo ovplyvnené správaním sa žalovaného (v zmysle žalobnej požiadavky), ale išlo o slobodné rozhodnutie žalobkyne, s tým, že ak táto tvrdí, že útoky žalovaného i naďalej pretrvávajú, bol to naopak dôvod na zotrvanie na žalobnom návrhu.

Odvolací súd musel v ďalšom prihliadnúť aj na skutočnosť, že ani žalovaný svojím prístupom v konaní nezavdal príčinu na späťvzatie žaloby, a teda bol v konaní procesne činný - podal odvolanie proti nariadenému neodkladnému opatreniu, kde uviedol skutočnosti a dôkazy na svoju obranu, navrhoval dôkazy a zúčastňoval sa riadne i nariadených pojednávaní. V prístupe žalovaného k súdu (a k sporu) teda nebolo takisto možné vzhliadnúť dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania. Pre postup podľa § 257 C.s.p. bol teda významný aj postoj sporových strán (plnenie si procesných povinností) v konaní (súd v tomto smere prihliadne najmä na okolnosti, či sporová strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania, uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril; to neplatí, ak nemohla tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť), pričom v tomto smere nemožno žalovanému vytknúť prípadnú jeho procesnú nečinnosť, resp. že by sa svojím prístupom ku konaniu snažil odďaľovať meritórne rozhodnutie vo veci. V ďalšom bolo potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale bolo potrebné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej sporovej strany. Bolo potrebné treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane sporových strán, a to nielen tej, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane tej, ktorej inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od nej spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášala bez nároku na ich náhradu, keď mala v konaní úspech. Preto bol odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie aj v tom, že nebolo možné opomenúť skutočnosť, že žalovaný za účelom svojej procesnej obrany využil svoje zákonné právo a nechal sa v konaní zastúpiť advokátom, v súvislosti s čím mu nepochybne vznikli finančné výdavky, ktoré, z dôvodu, že sa následne žalobkyňa rozhodla zobrať žalobu späť, by mu nemali byť uhradené.

Napokon ani sociálne, majetkové pomery strán sporu neboli dôvodom pre postup podľa § 257 C.s.p., keď sama žalobkyňa potvrdila, že príjmy oboch strán sporu sú približne rovnaké, pričom sa nemožno stotožniť s jej názorom, že výdavky na 8 ročného syna sú v porovnaní s výdavkami na 15 ročnú dcéru výraznejšie. Skutočnosť, že žalobkyňa v súčasnosti platí nájomné vo výške 700,- eur mesačne takisto nie je samé o sebe okolnosťou pre postup podľa § 257 C.s.p., keďže sa sama rozhodla z bytu odsťahovať a prenajať si byt za takéto nájomné. Žalobkyňa nepreukázala, že by sa z tohto dôvodu ocitla, napr. v hmotnej núdzi a teda že by nebola objektívne schopná trovy konania žalovanému uhradiť, resp. nepreukázala, že nemohla svoju bytovú situáciu riešiť inak, keďže spravidla, keď malo dochádzať ku konfliktom medzi stranami sporu riešila svoje bývanie s maloletým synom u otca (v rodičovskom byte v X.).

Odvolačný súd tak bol názoru, že v danej veci nebola naplnená existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov žalovanému, ako procesnej strane, ktorá nezavinila zastavenie konania.

16. Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p..

17. Výrok ktorým súd prvej inštancie konanie zastavil nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že hoci bol žalovaný v odvolacom konaní úspešný, súd mu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu žiaden trovy v odvolacom konaní nevznikli.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).